

de Egyptenaren ten tijde van Ptolemeus Lagi Grieksch gesproken hebben, en de Syriërs van den tijd van Seleucus Nicator af desgelijks. De Joden moeten dan van Grieken, Egyptenaren en Syriërs de Grieksche taal overgenomen hebben. Nog gedurende het leven van Alexander den Groote zouden de beginselen van het Hellenisme naar Judea zijn overgebracht, en te Jerusalem van lieverlede meer Grieksche koloniën gevestigd geworden zijn, gelijk ook de Samaritanen van Sichem uit eigen beweging de Grieken nagebootst en den tempel van Garizim aan Zeus toegewijd hadden. Was het dan wonder, dat „Christus en de apostelen, ja, alle Joden de Hellenistische taal hebben gebruikt?“ ... Reeds van den tijd der Maccabeën af was de landstaal van Judea, zoo beweert Diodati, de Hellenistische; in die taal hebben alle Joden geschreven; de munten der Joden droegen een Grieksch opschrift; desgelijks de gedenkteekens; in openbare edicten gebruikte men de Grieksche taal; men voegde zich en zijnen kinderen Grieksche namen toe; de kinderen moesten in de scholen het Grieksche alfabet leeren; de Heilige Schrift werd in het Grieksch gelezen, en zelfs in de synagogen; en de naam van τετραρχία moet duidelijk aantoonen, dat men ook bij de indeeling des lands geheel naar Grieksch en trant te werk ging, gelijk dan ook de steden, die nieuw aangelegd werden, zonder meer Grieksche namen ontvingen, Ὑρκανιον, Βάρις, Ἀλεξάνδρειον, Ἡρώδιον, Ἀντιπατρις, Φασαγλος enz., terwijl de namen der oudere steden in Grieksche veranderd werden. Uit Sichem werd Neapolis, uit Samaria Sebaste, en Jerusalem moest het verdragen, genoemd te worden Ἱερουσόλυμα. Kortom: aan feesten, gebouwen, waardigheden, standen en wat ook sedert het tijdvak der Maccabeën nieuw werd ingericht, aan alles werd een Grieksche naam gegeven. De Heere heeft een Grieksch en bijnaam aangenomen Χριστός, Zijne discipelen met een Grieksch en naam ἀπόστολοι genoemd, den Grieksch en Bijbel gebruikt, — zoo hebben ook de apostelen en evangelisten geene andere oorspronkelijke taal gehad dan de Hellenistische, die saamgesteld zou geweest zijn uit Grieksche woorden en eene Hebreeuwsche en Chaldeeusche wijze van zich uit te drukken, daarenboven opgenomen had sommige idiotismen van de Macedoniërs, Egyptenaren en Syriërs.